

Dylan & de Beats

Dylan & de Beats

Tom Willems

Schrijver: Tom Willems
Coverontwerp: Tom Willems
Afbeeldingen: collectie Tom Willems
ISBN: 9789402176070
© 2018, Tom Willems

Woord vooraf

“Dylan was een *soulmate* van de beats. (...) het grotere verhaal over de invloed van de beats op het denken en musiceren van Dylan moet nog geschreven worden.”

Frank Albers¹

“I’m afraid I aint got enuf bodies to keep up with everything I should be doing.”

Jack Kerouac²

“He was a rock-and-roll Rimbaud, a plugged-in Beat.”

David Yaffe over Bob Dylan anno 1965³

“*I saw the best minds of my generation destroyed by madness that said more to me than any of the stuff I’d been raised on. On The Road, Dean Moriarty, this made perfect sense to me...*”

Bob Dylan (interview met Cameron Crowe, liner notes *Biograph*, 1985)

---

¹ Frank Albers – *Beatland; In het spoor van Jack Kerouacs On The Road*; De Bezige Bij, Amsterdam, (tweede druk) 2007; blz. 67

² Jack Kerouac – *Selected Letters 1957 – 1969*; Viking, New York, 1999; blz. 128

³ David Yaffe – *Bob Dylan; Like A Complete Unknown*; Yale University Press; New Haven and London, 2011; blz. 96

Toen ik in 2015 de eerste zinnen van het boek dat nu voor u ligt op papier zette kon ik niet bedenken dat al dat schrijven tot een boek zou leiden. Ik dacht 'even' een artikel over Bob Dylan en de schrijvers van de Beat Generation op papier te zetten. Dat 'even' werd drie jaar en dat artikel werd een boek.

Waarom een boek over Bob Dylan en de Beats? Het antwoord op die vraag is simpel: eigenbelang.

In mijn tienerjaren ontdekte ik eerst de muziek van Bob Dylan, daarna de boeken van de Beats. Pas later merkte ik dat er een onlosmakelijk verbond is tussen Bob Dylan enerzijds en de Beats anderzijds. Die connectie tussen Bob Dylan en de schrijvers van de Beat Generation heeft me altijd uitermate gefascineerd.

Er is wel eerder over die verbinding tussen Bob Dylan en de Beats geschreven, maar zelden met enige diepgang en nog nooit zo uitvoerig als in dit boek. Daarom moest dit boek geschreven worden.

Vanaf dag één heb ik iedere zin die ik op papier zette met Rob van Estrik gedeeld. Dat doe ik vaker met de boeken die ik schrijf. Rob moet *Dylan & de Beats* in verschillende gedaantes al minstens vijf keer gelezen hebben voor ik de laatste zinnen van dit boek op papier zette. En altijd wist hij mijn schrijven van scherp commentaar en kritische vragen te voorzien, tips te geven over nog na te jagen informatie en te vertellen dat ik op de goede weg was op de momenten dat ik het nodig had. De aan Rob gerichte brieven in dit boek vertellen – denk ik – veel over het belang van Robs meedenken tijdens het schrijven van *Dylan & de Beats*.

In januari 1983 interviewde Arie de Reus de dichter Allen Ginsberg. Dit interview was bestemd voor publicatie in het tijdschrift *Dylan*, maar bleef op de plank liggen. Arie is zo goed geweest om niet alleen dit interview met mij te delen zodat ik er uit kon putten voor mijn boek, maar ook was hij zo goed om akkoord te gaan met publicatie van het gehele interview in dit boek (zie appendix 1).

Zonder Rob en Arie zou dit boek een stuk magerder zijn.

Naast Rob van Estrik en Arie de Reus wil ik de volgende mensen bedanken:

James Adams, Hans Altena, Derek Barker, Karen Bouchard en Martha Jessup (Lannan Foundation), Mark Iske, Stacey Lewis (City Lights Publishers), Jochen Markhorst, Michael McClure, Tim Noakes (Stanford University), Virginia Ponciroli, Elizabeth Ridolfo en John Shoesmith (Thomas Fisher Rare Book Library, University of Toronto), Bob Riskin (McCabes), Dale Smith en Alice Murch Smith, Robin Witting en de tientallen handelaren die mij in de gelegenheid stelden om mijn collectie Beat-boeken aan te vullen.

Tom Willems
April 2018

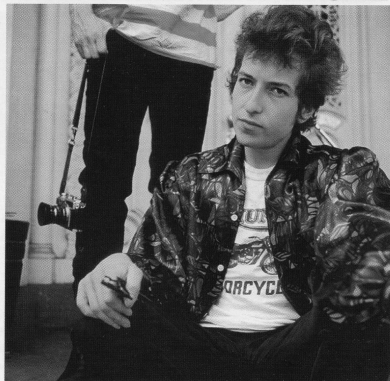

De connectie leggen

allen ginsberg:
proef m'n tong in je oor
vertaling
simon vinkenoog

BOB DYLAN HIGHWAY 61 REVISITED

In mijn tienerjaren, ergens in de tweede helft van de jaren tachtig, ontdekte ik de muziek van Bob Dylan. Het was “Blowin’ In The Wind” in het programma *Arbeidsvitaminen* dat mij er van overtuigde dat er betere muziek was dan de muziek waar ik gezien mijn leeftijd, mijn generatie naar zou moeten luisteren. Op mijn vijftiende werd ik, in een tijd dat het verre van *salonfähig* was, een overtuigd liefhebber van de muziek van Bob Dylan.

Tot mijn achttiende jaar heb ik geen boek gelezen. Daarna heb ik de opgelopen schade ingehaald. Ergens onderweg in mijn fanatisme om de opgelopen leesschade in te halen wees een vriend mij op *On The Road* van Jack Kerouac, een schrijver waar ik nog nooit van gehoord had. Deze vriend was geen lezer, maar voor *On The Road* maakte hij een uitzondering. Dat maakte mij nieuwsgierig.

Niet lang daarna kocht ik *On The Road*, de Nederlandse vertaling van Guido Golüke, in 1994 uitgegeven door De Bezige Bij. Onderweg naar huis krulde ik mezelf op de achterbank van de auto op en begon te lezen. Ieder vrij moment daarna las ik verder, net zo lang tot ik bij die magistrale laatste alinea was. Een alinea bestaande uit één zin, een zin als een rit in een achtbaan:

“En als de zon boven Amerika ondergaat en ik op de vervallen oude pier aan de rivier zittend naar de brede, brede luchten boven New Jersey kijk en al dat ruige land voel dat in één ongelofelijke gigantische massa helemaal naar de Westkust golft, en heel die lange weg, en al die dromende mensen in die onmetelijke ruimte, al die kinderen in Iowa die nu al liggen te huilen in dat land waar

ze de kinderen maar laten huilen, maar dadelijk gaan de sterren weer schijnen en je weet toch wel dat God Pooh Bear is? als de avondster al daalt en haar vonken uitschuddend boven de prairie dooft in die laatste ogenblikken voor de komst van het volledig duister dat de aarde zegent, alle rivieren verduistert, de bergtoppen omzwachtelt en de verste oeverlijn inpakt, als niemand, niemand weet wat er nog komen zal behalve de morsige verlatenheid van de ouderdom, denk ik aan Dean Moriarty, zelfs aan de oude Dean Moriarty, de vader die we nooit meer hebben gevonden, dan denk ik aan Dean Moriarty.”⁴

Dean Moriarty en zijn *On The Road*-kompaan Sal Paradise lieten mij niet meer los. Jack Kerouac liet mij niet meer los, zo onder de indruk was ik van dit boek, van deze schrijver. Ik wilde alles lezen wat deze Kerouac had geschreven.

Op de kaft wordt dit boek “De bijbel van de Beat Generation” genoemd. Die woorden moet ik tientallen malen gelezen hebben en iedere keer heb ik me afgevraagd wat dat dan wel is: de Beat Generation. De tekst op de achterzijde van dit boek gaf mij een hint met het noemen van nog twee namen van schrijvers van de Beat Generation: Allen Ginsberg en William Burroughs.

En dus wilde ik ook de werken van die twee schrijvers lezen.

Ik las *Proef m'n tong in je oor*, een boek met door Simon Vinkenoog vertaalde gedichten van Allen Ginsberg, *Naked Lunch* van William Burroughs en *The Subterraneans* en *The Dharma Bums* van Jack Kerouac.

En ik bleef maar zoeken naar meer. En ik bleef maar lezen.

En al zoekende en lezende ontdekte ik meer en meer dat het geen toeval was dat een Dylan-liefhebber als ik viel voor de werken van

---

⁴ Jack Kerouac – *Onderweg*; vertaling: Guido Golüke, Uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam, 1994, blz. 304

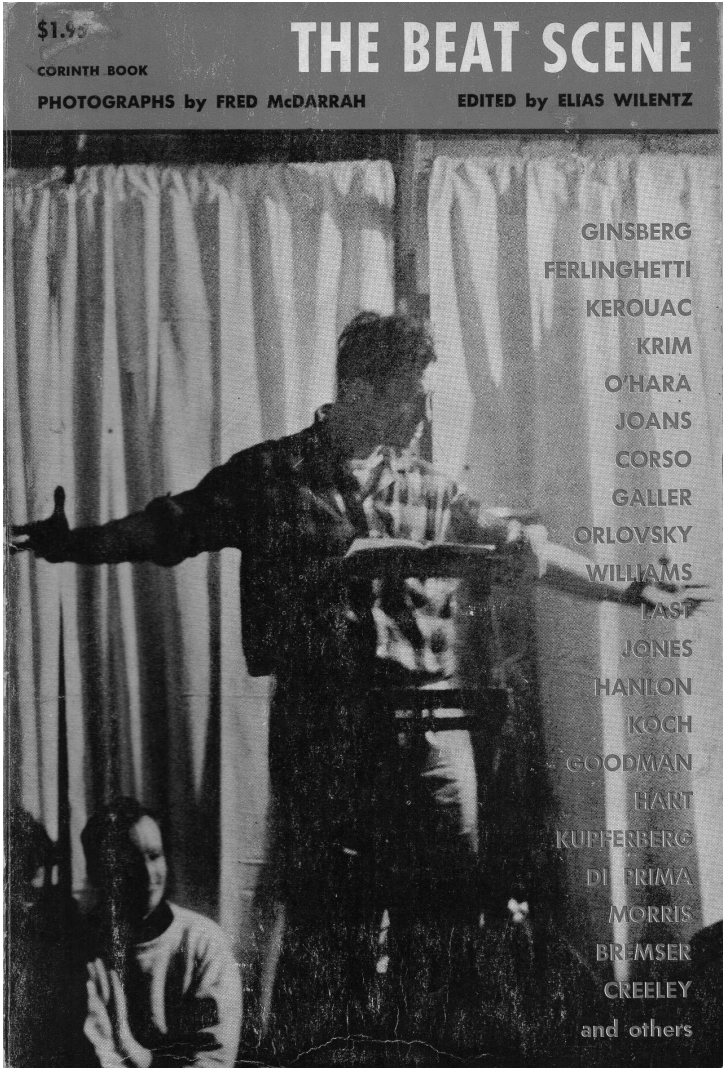
de schrijvers van de Beat Generation (kortweg de Beats). De flaptekst van *Proef m'n tong in je oor* wees mij al in de goede richting. Er staat: "Een heldere stem, hier en nu. Een openbaring: 'Look out baby, the saints are coming through', zingt Bob Dylan, en hij bedoelt de beat generation, die in Ginsberg zijn zuiverste vertolking heeft gevonden."

Ik ontdekte de verwantschappen tussen de werken van de Beats en Bob Dylan, de wederzijdse beïnvloeding en de vriendschappen (vooral tussen Allen Ginsberg en Bob Dylan).

Mijn lezen en luisteren greep in elkaar. Over dat in elkaar grijpen gaat dit boek.

Een mooi voorbeeld van dat in elkaar grijpen van het lezen en luisteren, van de connecties tussen de Beats en Bob Dylan is de hoes van Bob Dylans album *Bringing It All Back Home* (1965), maar voor ik naar dit album zal kijken moet ik eerst twee vragen proberen te beantwoorden: wie zijn de Beats? En: wat is de definitie van Beat-literatuur?

Wie zijn de Beats?

Wanneer het over de Beats gaat, zijn er drie namen die altijd opduiken: Jack Kerouac, Allen Ginsberg en William Burroughs. Deze drie auteurs worden vaak gezien als de (bijna) heilige drie-eenheid van de Beat-literatuur. Dat deze drie namen in Nederland min of meer synoniem zijn geworden met Beat-literatuur of de Beat Generation is mogelijk te verklaren uit het feit dat Jack Kerouac, Allen Ginsberg en William Burroughs zo'n beetje de enige Beats zijn van wie meerdere werken in een Nederlandse vertaling zijn verschenen.

Echter, ook in het land van herkomst – Amerika – worden deze drie auteurs vaak aangeduid als de kern van de Beat Generation, maar zelden worden alleen deze drie auteurs genoemd wanneer het om de Beat Generation gaat. Men kan en mag niet over de Beats spreken zonder ook de namen van Lawrence Ferlinghetti, Gregory Corso, Michael McClure en Neal Cassady te noemen.⁵

En ook dan zijn we er nog niet. Wie een boek over de Beat Generation openslaat zal ook LeRoi Jones (later bekend als Amiri Baraka), Peter Orlovsky, John Clellon Holmes en Anne Waldman tegenkomen.

En hoe zit het dan met Bob Kaufman, Gary Snyder of Richard Brautigan?

Het is een glijdende schaal.

---

⁵ Neal Cassady (1926 – 1968) is vooral bekend als de romanfiguur Dean Moriarty in Jack Kerouacs *On The Road*. Ook in andere boeken van Jack Kerouac speelt Cassady – onder verschillende namen – een belangrijke rol. Cassady schreef één boek, het postuum uitgegeven *The First Third* (1971). In 2005 verscheen nog zijn *Collected Letters*.

Ook de samenstellers van bloemlezingen en anthologieën lijken het niet precies te weten.

In de door Gene Baro samengestelde bloemlezing *Beat Poets* (Vista Books, 1961) staan gedichten van (in alfabetische volgorde): Paul Carroll, Gregory Corso, Edward Dorn, Lawrence Ferlinghetti, Allen Ginsberg, LeRoi Jones, Jack Kerouac, Ron Lowinsohn, Michael McClure, Gary Snyder, Philip Whalen, John Wieners en Jonathan Williams.

In de door Donald M. Allen samengestelde bloemlezing *The New American Poetry* (Grove Press, 1960) is werk van alle dertien in *Beat Poets* opgenomen dichters te vinden. Donald Allen heeft in *The New American Poetry* alle opgenomen dichters in vijf categorieën verdeeld. Slechts drie van de dertien dichters in *Beat Poets* vallen volgens de indeling in *The New American Poetry* onder het kopje 'Beat': Gregory Corso, Allen Ginsberg en Jack Kerouac. Naast deze drie heeft Donald Allen nog een vierde Beat-dichter opgenomen in *The New American Poetry*: Peter Orlovsky.

In de inleiding bij *The New American Poetry* schrijft Donald Allen (terecht) dat zijn indeling – zoals iedere indeling van dichters in categorieën – arbitrair is en niet te rigide moet worden gehandhaafd.

Elias Wilentz geeft in zijn inleiding in de door hem samengestelde bloemlezing *The Beat Scene* (1960) de volgende definitie: “the ‘beats’ are those who identify themselves with the ideas of Allen Ginsberg, Jack Kerouac, Gregory Corso and Peter Orlovsky.”⁶

In het door Wilentz samengestelde *The Beat Scene* zijn werken opgenomen van vijfenveertig schrijvers, waaronder Ray Bremser, Diane DiPrima, Lawrence Ferlinghetti, Paul Goodman, LeRoi Jones, Seymour Krim, Tuli Kupferberg, Michael McClure, Frank O'Hara en Philip Whalen. Ook Wilentz weet geen duidelijk onderscheid te maken tussen wel en geen Beat, zo blijkt uit zijn inleiding en

---

⁶ Elias Wilentz [ed.] – *The Beat Scene*; Corinth books, New York, 1960; blz. 8

vooral uit zijn selectie schrijvers van wie hij werken in *The Beat Scene* heeft opgenomen.

Het moge duidelijk zijn dat er geen definitief antwoord te geven is op de vraag: wie zijn de Beats? Of beter gezegd: welke indeling er ook gemaakt zal worden, deze zal altijd arbitrair zijn. Die 'definitieve' indeling is voor dit boek minder van belang. Voor dit boek over de invloed van de Beats op het schrijven van Bob Dylan (en vice versa) volstaat het om de schrijvers te noemen van wie vast staat dat ze enerzijds tot de Beats gerekend kunnen worden en anderzijds (aantoonbaar) invloed hebben gehad op en / of beïnvloed zijn door Bob Dylan. Ik denk hierbij aan Jack Kerouac, Allen Ginsberg, William Burroughs, Gregory Corso, Lawrence Ferlinghetti en Michael McClure.

Dit betekent niet dat dit boek zich uitsluitend zal richten op deze zes schrijvers en hun relatie met / invloed op Bob Dylan. Er zijn meer Beat-schrijvers die in het kader van dit boek aandacht verdienen – ik denk onder andere aan Peter Orlovsky⁷ en LeRoi Jones – maar de kern van dit boek zal toch draaien om de connecties tussen Bob Dylan enerzijds en de eerder genoemde zes Beat-schrijvers anderzijds.

Veruit de meeste aandacht in dit boek zal uitgaan naar de Ginsberg-Dylan-connectie. Naast een wederzijdse bewondering voor elkaars werk onderhielden Allen Ginsberg en Bob Dylan van eind 1963 tot de dood van Allen Ginsberg in april 1997 een vriendschappelijke relatie.

Nu duidelijk is dat dit boek voornamelijk zal draaien om Jack Kerouac, Allen Ginsberg, William Burroughs, Gregory Corso, Lawrence Ferlinghetti en Michael McClure en de invloed die deze

---

⁷ Peter Orlovsky in "How I write poetry & who I learned from" uit *Clean Asshole Poems and Smiling Vegetable Songs: Poems 1957 -1977*: "B. Dylan for his hights of capital deliverery".

schrijvers hebben gehad op Bob Dylan en / of hoe deze schrijvers zijn beïnvloed door Bob Dylan, lijkt het mij handig om van deze zes Beats, plus Bob Dylan een korte biografische schets toe te voegen.

Bob Dylan

Bob Dylan (geboren: Robert Allen Zimmerman, 24 mei 1941) is een Amerikaanse singer-songwriter. Na een korte rock 'n roll-periode in zijn tienerjaren ontdekte hij de folk muziek in het algemeen en de muziek van Woody Guthrie in het bijzonder. In 1961 trok Bob Dylan naar New York om in de wijk Greenwich Village op te treden. Na het verschijnen van het voornamelijk met folk- en bluesongs gevulde debuut-album *Bob Dylan* (1962) begon Bob Dylan meer en meer zijn eigen songs te schrijven, aanvankelijk in de folktraditie (*The Freewheelin' Bob Dylan* (1963), *The Times They Are A-Changin'* (1964)). Later, vanaf midden jaren zestig, werd zijn schrijven meer en meer beïnvloed door onder andere de Franse dichter Arthur Rimbaud en de schrijvers van de Beat Generation. In deze tijd verwisselt Bob Dylan zijn akoestische gitaar voor een elektrisch versterkte gitaar (*Bringing It All Back Home* (1965), *Highway 61 Revisited* (1965), *Blonde On Blonde* (1966)).

Op 29 juli 1966, op het hoogtepunt van zijn roem, krijgt Bob Dylan een motorongeluk waarna hij tot het verschijnen van *John Wesley Harding* (eind 1967) uit de publiciteit blijft. Concerten geeft hij tussen 1966 en 1974 niet, op enkele uitzonderingen na zoals een herdenkingsconcert voor Woody Guthrie en een optreden op het Isle Of Wight-festival. Hij neemt met de leden van de latere The Band in 1967 tientallen songs op in een informele sfeer, de zogenaamde *Basement Tapes*.

Na *John Wesley Harding* volgen onder andere een country-plaat (*Nashville Skyline* (1969)), een plaat vol covers (*Self Portrait* (1970)) en de soundtrack van de film waar Bob Dylan de rol van Alias in speelt: *Pat Garrett & Billy The Kid* (1973).

Pas bij de aankondiging van een tour door Amerika, begin 1974 en een bijbehorend nieuw album (*Planet Waves*) zoekt Bob Dylan weer wat meer de publiciteit op.

Een jaar later weet hij vriend en vijand te verrassen met een nieuw meesterwerk, *Blood On The Tracks*, en trekt hij onder de naam Rolling Thunder Revue met bevriende musici en schrijvers langs kleine podia in Amerika. De filmopnamen die tijdens deze tournee gemaakt worden vormen het materiaal voor de film *Renaldo And Clara*.

In 1979 verschijnt *Slow Train Coming*, de eerste van twee albums vol religieuze songs. Met *Shot Of Love* (1981) richt Bob Dylan zich weer voorzichtig op meer seculaire songs, een trend die hij voortzet op de daarop volgende albums als *Infidels* (1983) en *Empire Burlesque* (1985).

In de tweede helft van de jaren tachtig maakt Bob Dylan enkele minder sterke albums (onder andere *Knocked Out Loaded*).

In de zomer van 1988 lijkt Bob Dylan de keus te maken om zich vooral te richten op het geven van concerten en minder op studioalbums. Hij begint aan wat Dylan-fans *The Never Ending Tour* noemen, een tot op de huidige dag durende serie van concerttours.

In 1989 verschijnt het goed ontvangen, door Daniel Lanois geproduceerde album *Oh Mercy*. Na dit album volgen onder andere twee albums vol folksongs.

In 1997 verschijnt het wederom door Lanois geproduceerde album *Time Out Of Mind*, het begin van de (her-)ontdekking van de muziek van Bob Dylan door oude en nieuwe fans.

In de eenentwintigste eeuw brengt Bob Dylan een serie door hemzelf geproduceerde albums uit (onder andere "*Love And Theft*" (2001) en *Tempest* (2012)). Deze albums verkopen niet alleen goed, ook kunnen ze rekenen op lofprijzingen van vriend en vijand.

In 2015 brengt Bob Dylan *Shadows In The Night* uit, de eerste van drie albums vol songs uit *The Great American Songbook*. Voor de

zoveelste keer in zijn carrière weet Bob Dylan fans van zich te vervreemden en nieuwe fans aan zich te binden door een stap in een richting te zetten die niemand voorzien had.

Naast muzikant en songschrijver maakt Bob Dylan naam als schrijver (*Tarantula* (1971) en *Chronicles* (2004)), radiomaker (2006 – 2009) en beeldend kunstenaar.

Door de dichterlijke kwaliteiten van Bob Dylan is zijn werk niet alleen overladen met muziekprijzen, maar ook met literaire prijzen met als hoogtepunt de Nobelprijs voor de Literatuur in 2016.

William Burroughs

William Seward Burroughs II (5 februari 1914 – 2 augustus 1997) studeerde Engels en antropologie. In de jaren veertig raakte hij verslaafd aan verdovende middelen. Drugs werd een onderwerp waarover hij later regelmatig schreef. Andere veel voorkomende thema's in Burroughs' werk zijn: (perverse) seks, science fiction, homosexualiteit en geweld.

In 1943 raakte Burroughs bevriend met Allen Ginsberg en Jack Kerouac. Burroughs zwierf de hele wereld over, zo woonde hij periodes in Mexico City, Parijs, Londen, Tanger en reisde hij door Zuid Amerika op zoek naar de drug Yagé.

In 1951 schoot hij tijdens een dronken poging Wilhelm Tell-nadoen per ongeluk zijn vrouw Joan Vollmer dood.

Zijn eerste boek *Junkie* verscheen in 1953 onder het pseudoniem William Lee.

In 1959 volgde zijn bekendste boek: *The Naked Lunch*. *The Naked Lunch* (later: *Naked Lunch*) werd aanvankelijk alleen in Parijs gepubliceerd. De inhoud werd door uitgeverijen te obscene bevonden om een publicatie in Amerika voor mogelijk te houden. Een Amerikaanse publicatie van het boek volgde in 1962.

Burroughs ontwikkelde in navolging van Brion Gysin de zogenaamde cut-up-techniek. Deze techniek bestaat uit het verknippen van bestaande teksten. De verknipte stukken tekst

worden vervolgens op een nieuwe manier aan elkaar gelegd. De zo ontstane teksten noemt men cut-ups. Deze techniek gebruikte William Burroughs voor zijn cut-up-trilogie bestaande uit: *The Soft Machine* (1961), *The Ticked That Exploded* (1962) en *Nova Express* (1964).

Andere bekende boeken van William Burroughs zijn *The Wild Boys* (1971), *Exterminator!* (1973), *City Of The Red Night* (1981) en *Queer* (1985).

De invloed van William Burroughs op popmuzikanten wordt vooral vanaf de jaren zeventig steeds duidelijker. Muzikanten als David Bowie en Patti Smith bekennen in interviews beïnvloed te zijn door Burroughs. Later gaat Burroughs met steeds meer muzikanten samenwerken. Zo schrijft hij samen met Tom Waits de musical *The Black Rider* (1992) en maakt hij opnamen met onder andere Kurt Cobain van Nirvana en de band R.E.M.

Gregory Corso

Gregory Corso (26 maart 1930 – 17 januari 2001) werd op eenjarige leeftijd door zijn moeder in de steek gelaten. Hierdoor bracht hij grote delen van zijn jeugd door in verschillende pleeggezinnen en weeshuizen. Hij liep steeds weg en ging het criminele pad op. Al snel werd hij opgepakt en veroordeeld tot drie jaar cel wegens diefstal.

In de gevangenis ontdekte hij de literatuur en begon hij met het schrijven van poëzie.

In 1954, vier jaar nadat hij vrijkwam, verscheen zijn debuut: *The Vestal Lady On Brattle And Other Poems*. Na de publicatie van zijn debuut zwierf Corso de wereld over om uit eigen werk voor te lezen. Al snel na zijn vrijlating uit de gevangenis was hij bevriend geraakt met Allen Ginsberg en andere Beat-schrijvers.

In 1958 verscheen zijn tweede bundel: *Gasoline*. In 1960 volgde de bundel *The Happy Birthday Of Death* met misschien wel zijn twee bekendste gedichten: "Bomb" en "Marriage".

Daarna volgden nog enkele bundels, waaronder *Long Live Man* (1962) en *Elegiac Feelings American* (1970).

In de jaren tachtig publiceerde Gregory Corso nog slechts twee dichtbundels. Het waren de laatste bundels voor zijn dood in 2001. Op zijn verzoek werd Corso in Rome naast het graf van de dichter Percy Shelley begraven.

Lawrence Ferlinghetti

Lawrence Ferlinghetti (24 maart 1919) is dichter, schilder, vertaler, uitgever en eigenaar van de legendarische boekwinkel City Lights Bookstore in San Francisco. Kort na zijn geboorte overleed zijn vader, zijn moeder bleek niet in staat om voor hem te zorgen. De eerste vijf jaar van zijn leven woonde Lawrence Ferlinghetti bij een tante in Frankrijk. Eenmaal terug in Amerika kwam hij in een weeshuis terecht.

Hij deed een studie journalistiek voor de oorlog, diende in de marine tijdens de oorlog – een ervaring die hem tot pacifist zou maken – en studeerde Engelse literatuur na de oorlog aan de Columbia universiteit in New York en de Sorbonne in Parijs.

In 1953 begon hij met Peter D. Martin City Lights Bookstore en de uitgeverij City Lights Books.

In 1955 verscheen Ferlinghetti's eerste dichtbundel, *Pictures From The Gone World*. Drie jaar later verscheen zijn meest bekende en een van de meest verkochte dichtbundels ooit, *A Coney Island Of The Mind*.

Ferlinghetti's vroege dichtbundels bevatten gedichten die vooral bedoeld zijn om voorgelezen te worden, al dan niet onder begeleiding van jazzmuziek.

In zijn gedichten spelen herhaling, humor, actuele thema's, Amerikaanse literatuur en politiek vaak een belangrijke rol.

Als uitgever van de Pocket Poets Series – een serie dichtbundels op zakformaat – bracht Ferlinghetti werken van onder andere Allen Ginsberg, Jack Kerouac, Gregory Corso, Frank O'Hara, Bob Kaufman en Peter Orlovsky op de markt. De meest bekende titel in

de Pocket Poets Series is *Howl And Other Poems* (1956) van Allen Ginsberg. De faam van deze dichtbundel is mede te danken aan het feit dat Lawrence Ferlinghetti en City Lights Bookstore-medewerker Shigeyosi Murao werden gearresteerd wegens het uitgeven en verkopen van de obscene teksten in deze dichtbundel. Na een lange rechtszaak werd *Howl And Other Poems* niet obscene bevonden en werden Ferlinghetti en Murao niet vervolgd.

Ferlinghetti is vooral bekend vanwege zijn eerste twee dichtbundels. Hij heeft echter veel meer bundels van een hoog niveau geschreven. Met name de dichtbundel *Americus Book I* uit 2004 is zeer de moeite waard.

Allen Ginsberg

Irwin Allen Ginsberg (3 juni 1926 – 5 april 1997) is een Amerikaanse dichter, vooral bekend vanwege zijn lange gedicht "Howl".

Tijdens zijn studie aan de Universiteit van Columbia raakte Allen Ginsberg bevriend met William Burroughs en Jack Kerouac. In deze periode, in 1948, zag Allen Ginsberg de dichter William Blake in een visioen, een ervaring die zijn schrijven sterk beïnvloedde.

In 1956 verscheen zijn debuut: *Howl And Other Poems*, een bundel die voor veel ophef zorgde wegens vermeende obsceniteit in de gedichten in deze bundel (zie hierboven).

Gedurende zijn hele leven bleef Ginsberg opzien baren met zijn gedichten door de vaak controversiële onderwerpen als homosexualiteit, drugsgebruik, links georiënteerde politiek en anti-oorlogsentimenten.

Allen Ginsberg zwierf gedurende zijn leven de hele wereld over. Zo bezocht hij in 1965 Cuba en Tjechoslowakije – waar hij tot Kraj Majales (meikoning) werd gekroond – India in de vroege jaren zestig en woonde hij een tijd in Parijs.⁸

---

⁸ Voor een indrukwekkende lijst met alle door Allen Ginsberg bezochte landen, zie: <http://www.beatdom.com/list-countries-visited-allen-ginsberg/>

Na *Howl And Other Poems* verschenen onder andere *Kaddish And Other Poems* (1961), waarvan het over zijn overleden moeder gaande titelgedicht bijna net zo bekend is als "Howl", *Planet News* (1968), *The Fall Of America; Poems Of These States* (1973), *Plutonian Ode; Poems 1977 - 1980* (1984) en *Death And Fame; Poems 1993 - 1997* (1999).

Naast dichter is Allen Ginsberg vooral bekend als activist - hij streed onder andere voor de legalisering van softdrugs en gelijke rechten voor homoseksuelen - als voorman van de hippie-beweging uit eind jaren zestig en pleitbezorger van het boeddhisme.

Onder invloed van onder andere The Beatles en Bob Dylan richtte Allen Ginsberg zich vanaf begin jaren zeventig steeds meer op het maken van muziek. Hij maakte in de loop der jaren muziek met onder andere Bob Dylan, Paul McCartney en The Clash. Dit resulteerde onder andere in het album *First Blues* (1983).

In 1974 richtte Allen Ginsberg, samen met Anne Waldman een school voor creatief schrijven op, de Jack Kerouac School of Disembodied Poetics in Boulder, Colorado. Allen Ginsberg gaf hier, net als veel andere Beat-schrijvers, les.

In de tweede helft van de jaren tachtig ontstond steeds meer belangstelling voor de foto's die Allen Ginsberg heeft gemaakt, uitmondend in enkele tentoonstellingen en boeken, zoals *Beat Memories* (2013). Het gaat hierbij vooral om portretten van vrienden en schrijvers, vaak door Ginsberg voorzien van met de hand geschreven informatie over de gefotografeerde persoon.

In maart 1997 hoorde Allen Ginsberg dat hij binnenkort zou sterven. Hij belde honderden vrienden en bekenden op om afscheid te nemen. Op 30 maart schreef hij zijn laatste gedicht. Nog geen week later, op 5 april 1997 overleed Allen Ginsberg.

Jack Kerouac

Jean-Louis Lebris de Kerouac (12 maart 1922 - 21 oktober 1969) werd geboren in Lowell, Massachusetts. In het gezin werd alleen

Frans gesproken, pas toen hij op zesjarige leeftijd naar school ging leerde Jack Kerouac Engels.

De dood van zijn broer Gerard in 1926 had een grote impact op de jonge Jack Kerouac. Later schreef hij het boek *Visions Of Gerard* (1963) over zijn broer. Jack Kerouac kreeg een streng katholieke opvoeding. In zijn volwassen jaren kreeg hij steeds meer belangstelling voor het Boeddhisme – zie onder andere zijn boek *The Dharma Bums* (1958).

In de jaren veertig raakte hij bevriend met William Burroughs en Allen Ginsberg. De naam Beat Generation is bedacht door Jack Kerouac.

In 1951 schreef hij in drie weken op een lange rol papier de eerste, ruwe versie van zijn bekendste boek: *On The Road* in zijn eigen stijl: *spontaneous prose*. *On The Road* gaat over zijn reizen door Amerika met Neal Cassady. Dit boek werd uiteindelijk in 1957 uitgegeven, het maakte van Jack Kerouac op slag een beroemdheid. *On The Road* kreeg al snel de bijnaam “de bijbel van de Beat Generation”. In de jaren zestig vereenzelvigden jongeren zich met de personages in *On The Road* en al snel werd Jack Kerouac – tot zijn eigen verdriet – gezien als een van de geestelijke vaders van de tegencultuur.

On The Road is, net als het overgrote deel van de romans van Jack Kerouac, semi-autobiografisch. Al deze semi-autobiografische romans samen vormen de zogenaamde *Legend Of Duluoz*, het verhaal van Kerouacs leven. Enkele bekende Kerouac-titels behorende tot *The Legend Of Duluoz* zijn *The Subterraneans* (1958), *Doctor Sax* (1959), *Maggie Cassidy* (1959), *Tristessa* (1960), *Big Sur* (1962) en *Desolation Angels* (1965).

Veelvuldig terugkerende elementen in Kerouacs boeken zijn: reizen, jazz, drugs, drank, Katholicisme, Boeddhisme, seks en het Amerikaanse landschap en leven.

Naast proza schreef Kerouac ook poëzie (onder andere *Mexico City Blues*, 1959).

In de tweede helft van de jaren zestig keerde Jack Kerouac zich steeds meer af van de tegencultuur en zijn vrienden, zoals Allen Ginsberg. Ook begon hij steeds meer te drinken. Op 21 oktober 1969 overleed hij op 47-jarige leeftijd.

Michael McClure

Michael McClure (20 oktober 1932) is een Amerikaans dichter, toneelschrijver en essayist. McClure heeft vanaf zijn vroege jeugd belangstelling voor de natuur, hiervan zijn tot op de dag van vandaag duidelijk sporen te vinden in zijn poëzie.

In 1955 tijdens de befaamde poëzie happening in de Six Gallery in San Francisco waar Allen Ginsberg voor het eerst zijn gedicht "Howl" voor publiek las, trad ook Michael McClure op. Een jaar later verscheen zijn eerste dichtbundel *Passage*.

Zijn bekendste werk is het toneelstuk *The Beard* (1965), mede doordat opvoeringen van het stuk voortijdig werden beëindigd en de acteurs wegens obsceniteiten werden gearresteerd.

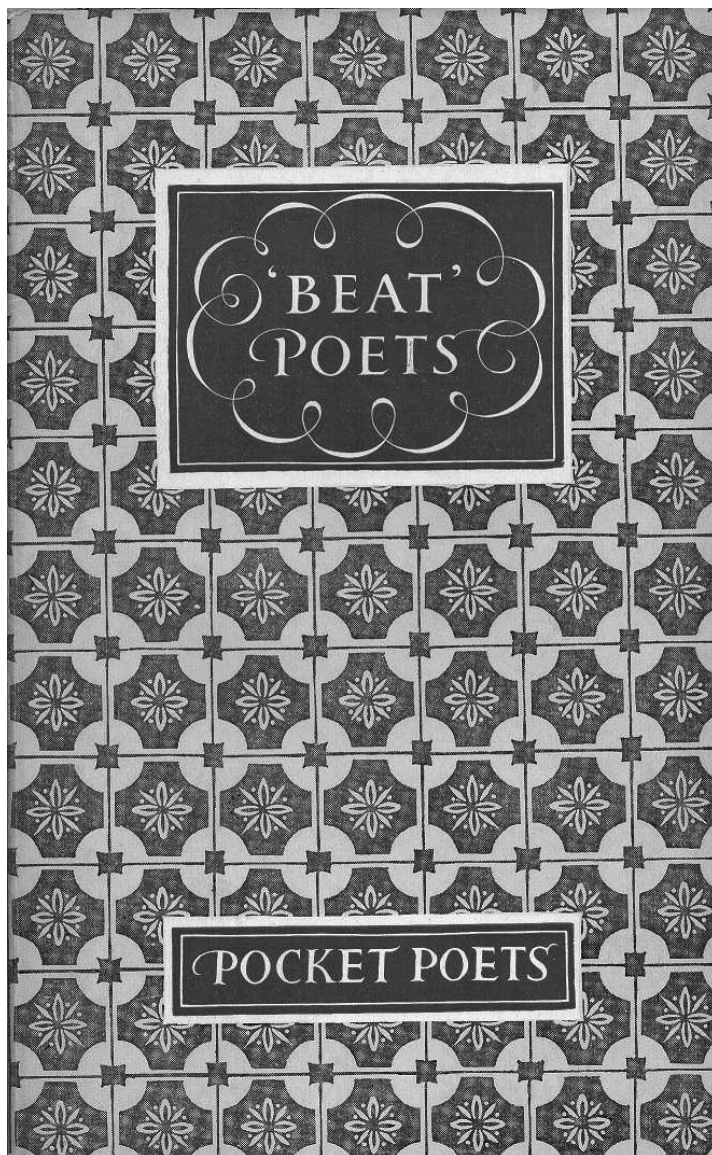
In de jaren zestig trok Michael McClure veelvuldig op met hippies en raakte hij bevriend met leden van de afdeling van de Hells Angels in San Francisco. In die jaren mocht hij Doors-zanger Jim Morrison rekenen tot zijn vrienden en schreef hij de tekst die de basis vormde voor het door Janis Joplin bekend gemaakte nummer "O Lord, Won't You Buy Me A Mercedes Benz".

In de jaren negentig begon McClure op te treden met voormalig Doors-toetsenist Ray Manzarek.

In 2016 verscheen bij City Lights Books zijn voorlopig laatste bundel: *Mephistos and Other Poems*.

Wat is de definitie van Beat-literatuur?

In het boek *Letterkunde; 2500 begrippen van A tot Z* (Spectrum, 2001) wordt de volgende definitie van de Beat Generation gegeven: “Naam die gegeven wordt aan een groep Amerikaanse schrijvers die zich in de jaren 50 van de 20^e eeuw afzetten tegen de conventionele consumptiemaatschappij en door verdovende middelen, drank, zenboeddhisme en een onconventionele levenswijze nieuwe, individuele waarden trachtten te verwerven. In het woord ‘beat’ zit zowel ‘beaten’, d.w.z. verslagen, als ‘beatific’, d.w.z. gelukzalig.

De Amerikaanse letterkundige beweging die men met Beat Generation aanduidt, had haar centra in San Francisco en New York en beleefde het hoogtepunt omstreeks 1956. (...) In zgn. ‘hip’ idioom verheerlijkten zij hun eigen ervaringswereld en uitten zij hun protest tegen de gevestigde waarden (...). Hun werk had een autobiografische inslag en was in een surrealistische stijl geschreven, een effect van drugs tijdens het schrijfproces.”

Bovenstaande geeft al een goede definitie van Beat-literatuur, al ontbreken er mijns inziens enkele belangrijke elementen. Ik denk hierbij onder andere aan de invloed van jazz (bop) en reizen (binnen Amerika, maar ook naar landen als Marokko, India etc.) op het schrijven van de Beats. Verder laat veel Beat-literatuur zich kenmerken door het schrijven in een *stream of consciousness* (ook wel: *spontaneous prose*), gevangen in het paradigma “first thought, best thought”.

Jack Kerouac geeft in zijn essay “About The Beat Generation” (1957) de volgende definitie: “The Beat Generation, that was a vision that we had, John Clellon Holmes and I, and Allen Ginsberg

in an even wilder way, in the late Forties, of a generation of crazy, illuminated hipsters suddenly rising and roaming America, serious, curious, bumming and hitchhiking everywhere, ragged, beatific, beautiful in an ugly graceful new way – a vision gleaned from the way we had heard the word ‘beat’ spoken on streetcorners on Times Square and in the Village, in other cities in the downtown city night of postwar America – beat, meaning down and out but full of intense conviction – We’d even heard old 1910 Daddy Hipsters of the streets speak the word that way, with a melancholy sneer – It never meant juvenile delinquents, it meant characters of a special spirituality who didn’t gang up but were solitary Bartlebies staring out the dead wall window of our civilization – the subterranean heroes who’d finally turned from the ‘freedom’ machine of the West and were taking drugs, digging bop, having flashes of insight, experiencing the ‘derangement of the senses,’ talking strange, being poor and glad, prophesying a new style for American culture, a new style (we thought) completely free from European influences (unlike the Lost Generation), a new incantation”.⁹

In bovenstaand citaat geeft Kerouac niet alleen door de inhoud, maar ook door de stijl waarin bovenstaande is geschreven een goed beeld van wat Beat-literatuur is.

Tegen het eind van bovenstaand citaat schrijft Jack Kerouac over de “derangement of the senses” – de ontregeling van de zintuigen. Ook dit is een belangrijk kenmerk van Beat-literatuur.

Deze “ontregeling der zintuigen” is een direct citaat uit de zogenaamde “Brief van een ziener” van de Franse dichter Arthur Rimbaud (1854 – 1891).¹⁰ Rimbaud: “De Dichter wordt *ziener*

---

⁹ Jack Kerouac – “About The Beat Generation”; overgenomen uit: *The Portable Jack Kerouac*; edited by Ann Charters; Penguin Books, 1996; blz. 559

¹⁰ Arthur Rimbaud schreef twee zogenaamde ‘Brieven van een ziener’, ook wel ‘Zienersbrieven’ genoemd. Hier maak ik gebruik van de brief aan Paul Demeny van 15 mei 1871.

door een langdurige, mateloze en beredeneerde *ontregeling van alle zintuigen*.”

Eerder in dezelfde brief schrijft Rimbaud: “Ik is een ander.” (*Je est un autre*)¹¹ Deze brief van de Franse dichter Arthur Rimbaud, zo’n honderdvijftig jaar geleden geschreven, is niet alleen van invloed geweest op de Beats, maar ook op Bob Dylan.

Bob Dylan in zijn boek *Chronicles*: “(...) someplace along the line Suze [Rotolo] had also introduced me to the poetry of French Symbolist poet Arthur Rimbaud. That was a big deal, too. I came across one of his letters called ‘Je est un autre,’ which translates into ‘I is someone else.’ When I read those words the bells went off. It made perfect sense.”¹²

In het werk van de Franse dichter Arthur Rimbaud in het algemeen en in zijn zogenaamde ‘Brief van een ziener’ in het bijzonder vonden de Beats en Bob Dylan dus een gemeenschappelijke inspiratiebron.

Dat de invloed van Arthur Rimbaud niet de enige overeenkomst is tussen de werken van de Beats en Bob Dylan moge duidelijk zijn. Er zijn meer, veel meer overeenkomsten, zeker wanneer de werken van de Beats uit de tweede helft van de jaren vijftig en begin jaren zestig worden vergeleken met Bob Dylans songteksten, voornamelijk (maar niet uitsluitend) uit de jaren 1965 en 1966. Ook Bob Dylans boek *Tarantula*, geschreven halverwege de jaren zestig, maar gepubliceerd in 1971, verdient in de zoektocht naar de connecties tussen de Beats en Bob Dylan aandacht.

---

¹¹ Arthur Rimbaud – *Ik is een ander*; vertaald door Hans van Pinxteren; Uitgeverij L.J. Veen, Amsterdam, 2006; blz. 27

¹² Bob Dylan – *Chronicles; volume one*; Simon & Schuster, New York, 2004; blz. 288

Het lijkt mij zinvol om allereerst te kijken naar de hoes van Bob Dylans album *Bringing It All Back Home* (1965). De hoes van dit album verradt veel over de liefde van Bob Dylan voor de werken van de Beats.

De Beats en *Bringing It All Back Home*

Bob Dylan *Bringing It All Back Home*

In maart 1965 verscheen *Bringing It All Back Home*, Bob Dylans vijfde album. *Bringing It All Back Home* is in de ruim vijftig jaar sinds verschijning uitgegroeid tot een klassieker, niet alleen in Dylans oeuvre, maar ook in de populaire muziek in het algemeen. Dit album bevat tijdloze songs als “Subterranean Homesick Blues”, “Maggie’s Farm”, “Mr. Tambourine Man” en “It’s All Over Now, Baby Blue”.

Daarnaast is *Bringing It All Back Home* het eerst album waarop Bob Dylan zich op het overgrote deel van de songs liet begeleiden door een band. Echter, het gaat me hier in eerste instantie niet zozeer om de muziek op *Bringing It All Back Home*, maar om de hoes van dit album. Voor de goede verstaander zijn er veel verwijzingen naar de Beats op deze hoes te vinden.

De voorzijde van de hoes bevat een schitterende door Daniel Kramer gemaakte foto waarop Bob Dylan en Sally Grossman te zien zijn.¹³ Ze zitten in een kamer met op de achtergrond een open haard. Rond Bob Dylan en Sally Grossman zijn tijdschriften, boeken, platen en andere zaken uitgestald. Op de schoorsteenmantel, links naast de elpee van Lord Buckley, staat een klein, overwegend roze boekje. Dit boekje is het in 1964 door Ira Cohen in Tanger, Marokko uitgegeven literaire tijdschrift *Gnaoua*. Dit tijdschrift bevat onder andere vier werken van William Burroughs (“Pry Yourself Loose And Listen”, “Notes On Page One”, “Ancient Face Gone Out” en “Just So Long And Long Enough”), een dagboeknotitie (“A Dream”)¹⁴ en een gedicht (“A

---

¹³ Sally Grossman is de vrouw van Albert Grossman, Bob Dylans manager.

¹⁴ Deze dagboeknotitie werd later in iets gewijzigde vorm opgenomen in Allen